Valovits Tünde

Két etűd

Disznóvágás

Vörös volt a szőnyeg. Pont olyan, mint a vér, amit elnyelt. Géza megnyugodott. Vége. Egyszer s mindenkorra vége.

Aztán felsejlett a hajnal fénye. Látta önmagát, ahogy a vödörbe nyúlt, azt, ahogy a markával morzsolja a disznók moslékát, meg a levesnek való kakast, amit az anyja sosem vágna le, pedig bosszantó egy jószág. Ma is nekiugrott, amikor az ól ajtaját kinyitotta. Kellett azt neki. Kapott olyat a cirokseprűvel, hogy sántíthat napokig. Aztán alighogy kiszórta a kukoricát a kacsák elé, meg is jött a baj. Úgy, ahogy évek óta szokott. Az üvöltött. Torka szakadtából üvöltött megint, mert leszakadt a kertkapu. Miért is nem vágatott már új léceket? Aztán ahogy megindult volna, hirtelen csend lett, ezért még megtöltötte az itatót, csak aztán ment fel a tisztaudvarba. Épp jókor, mert az anyja sebes léptekkel menekült a tisztaházból a nyári konyhába. Kendőjére kötött csomóját igazgatta, mikor az visszarántotta. Szegény asszony, csont és bőr. Most visszaforduljon a baltáért, vagy hagyja? Mire lépett volna, az anyja már szabadult. Megint a pálinka.

Lemosta a csizmája talpát, hogy a nyári konyha homokját ne mocskolja össze, majd belépett. Csend volt, mert az tömte magába a sült szalonnát. Tele volt a sparhelt is. Rotyogott a töltött káposzta, pukkasztgatta a szaftját, rezegtek a fedők, sült minden, aminek kellett. Az meg ült az asztalfőn és zabált, miközben az anyja fogyott.

– Disznót kéne vágni – fröcsögte az teli szájjal.

Azt… igen… kéne… gondolta, de nem szólt. Annak folyt a tokáján a zsír és várta, hogy az anyja válaszoljon. De ő nem figyelt, csak térült fordult, és visszaszaladt a tisztaházba. Az fújtatni kezdett. Kitágult az orrlyuka, az asztalra csapott, majd a konyharongyot a tányérba dobta és kirohant.

Aztán mintha elvágták volna… elillant a hajnal fénye.

Hirtelen az anyja jajveszékelésre torzult arcát látta maga előtt. Meghallotta a hangot, az égtelen zokogást, majd maga mellé nézett. Maga mellé a késre, amin ott vöröslött annak a vére…

– Akkor ez is megvolt mára… a disznó le van vágva…

Sebek

Toporgok az állomáson. Ott, ahol anyám sosem. Főznöm is kéne, a vonat meg késik, de nem hagyhatom, hogy Emmuskám egyedül jöjjön haza.

Körülöttem zsonganak az emberek. Ki azért sóhajt, mert elmegy, ki azért, mert megérkezett. Szól a szignál, aztán a hang túlharsogja a pályaudvart. Hetes vágány. Megnyugszom, mert az én cingárom mindjárt a nyakamba ugrik. Összeszorul a torkom. Pityergek, mert két hete nem láttam, ő meg szalad felém kivirult arccal. Napsütötte bőrén csak úgy vakít a fehér pólója.

– Anyukám! – kiáltja, én meg nevetek, mert újra velem van, mert újra minden a régi.

– Emmuskám… hogy megnőttél!

– Anyukám… Annyi minden történt… Elestem… De már jól vagyok! Holnap aludhatok Lizáéknál?

– Még haza sem értél, máris máshol töltenéd az éjszakát? Te kis csavargó. Most szépen hazamegyünk, aztán holnap beszélünk róla.

– Jó… - fordul felém. – Akkor holnap találkozunk, Lisa – súgja a vöröshajú, copfos kislánynak.

Aztán a villamoson lökdösődünk a tömegben.

– Anya… – szorítja a kezem, ahogy én sosem az anyámét.

– Tessék?

– Kicseréled majd a kötést a sebemen?

– Ki… Persze.

– De úgy, mint a múltkor, ahogy egy doktor.

Ahogy hazaérünk, rögtön úgy teszek. Úgy, mint egy doktor. Még a cipő rajtam, de Emmuska kötése rendben.

– Akkor most kapsz még egy csík ragasztót, és mehetsz is fürödni.

– Te nem jössz?

– Még felteszem a vacsorát, aztán bemegyek hozzád.

Én leveszem a cipőm, Emmuska meg beül a kádba. Nekilátok a vacsorának, de akárhogy zsonglőrködöm, csak két kezem van.

– Anya, gyere már! Nem hallod?! Mit csinálsz? Anya, gyere ide!

Képtelen vagyok befejezni a fasírtot, pedig amennyire szeretem megenni, annyira utálom összegyúrni. Most muszáj kezet mosnom, hogy aztán újra cukkini cafatokat szedjek ki a körmöm alól csak azért, mert be kell mennem a fürdőszobába.

Nagyot sóhajtok, és kinyitom a fürdőszoba ajtaját. Megcsap a forró pára, jaj és a tükrön látszik, milyen kedvemben pucoltam meg. Aztán

úgy teszek, mintha nem zavarna a tócsa a kád előtt. Kirakom a szennyestartót az ajtó elé, matatok egy kicsit a mosdó körül, kihúzom a dugót meg a szerencsétlen Barbit, aki ki tudja, mit vétett, hogy fogkrémes a haja. Nem morgok, pedig szívem szerint megtenném. Inkább lehajtom a WC-deszkát és ráülök.

– Mi ez a világvége hangulat kislányom?

Emma szája legörbül, nyel egyet, majd azt mondja:

– Igen, az.

– Mi igen?

– Hát világvége.

– De a te világod még csak most kezdődött el. Nem is értem, miről beszélsz?

– Anya, ha valaki vérzik, az meghal?

– Most magadról beszélsz? Nemrég kötöztük be a sebedet, hidd el nekem, az nem halálos.

– De én vérzek, és az lehet, hogy halálos.

– Miről beszélsz? Nem értelek.

– Nekem van egy sebem, ami vérzik.

– És miért csak most szólsz? Mutasd, hol van?

– Nem látszik, belül van.

– Nem értelek, beszélj már érthetően!

És ahogy ezt kimondtam, megértettem, miről beszél az én ártatlan Emmám. Eszembe jutott anyám és az úttörőtábor. Az a nagy hátizsák, amivel hazaértem. Nem várt senki az állomáson, a szomszédék vittek haza. Anyám nem ért rá, mert kommunista szombat volt. Nyakamban a kulccsal nem volt baj. Szépen kinyitottam az ajtót, aztán ahogy anyámtól láttam, bevittem a szennyest a fürdőszobába, és ha már ott voltam, meg is fürödtem. Épp azon gondolkodtam, hogyan mondjam el neki, hogy minden bugyim véres, mikor belépett. Mérges volt, ahogy mindig. Leszidott, hogy hogy kerültem a kádba, mikor csak holnap kéne hazajönnöm. Én hiába dadogtam, hogy vége lett a tábornak, nem érdekelte. Aztán vettem egy nagy levegőt és megmondtam neki, hogy beteg vagyok. Mire megkérdezte, hogy mi bajom van, majd szitkozódva vizet engedett a tárcsás mosógépbe. Elmondtam, mi bánt. Ő csak nevetett és azt mondta, hogy ez a világ rendje, és hogy a WC mellett találok vattát, egyébként meg olvassam el a Sehány éves kislányt, majd abból mindent megértek. Aztán kiment. Akkor azt éreztem, hogy szeretnék a vízzel együtt lecsorogni a lefolyóba. Na, az világvége volt.

– Anya, nem figyelsz?

– Emmuskám…

– Most akkor nem halok meg?

–Tízévesen nem szoktak az ilyesmibe belehalni. Nagylány lettél. Tudod, mit? Ünnepelni fogunk csak mi ketten. Készülődjünk, segítek megfürödni, aztán elmegyünk és elmesélem, mi is az a telihold, meg a fáj a derekam, és cipekedj te, amit apádnak mondok mindig, te meg nevetsz rajta.

– Nagylány lettem?

– Igen, gyönyörűm.

– Akkor most már lakkozhatom a körmöm?

– Ezt is megbeszéljük.

– És még mit?

– Hát, amit lányok és anyák egymás közt szoktak. Elmesélem, mit mondott az én drága jó anyám, hogy te is tudd, mit kell majd a kislányodnak mondani, ha ilyen tündérien mosolyog rád a kádban és közli, hogy nagylány lett.

Istenem, gyermek önmagamhoz beszélek, Emma pedig fülig érő szájjal néz rám, ahogy én önmagamra. Megsimogatom és kiemelem a kádból, ő átfogja a nyakam és a vizes arcát az enyémbe fúrja. Én pedig megbocsátok a víztükörben mosolygó anyámnak, és a fürdőhabbal együtt a világvége is lecsorog a lefolyóba.